

Norges Fiskarlag
Pirsenteret
7462 TRONDHEIM

Bodø, den 02.10.06
Ark. 06/194-19/470/SJ

Kopi til:

Fiskeri- og kystdepartementet, 0032 Oslo
Fiskeridirektoratet, 5817 Bergen
Nordland Fylkeskommune, 8048 Bodø
Landsdelsutvalget, Sjøgt. 3, 8002 Bodø
Fylkesfiskarlaga i Råfisklagets distrikt
Samarbeidsrådet Sør, 6001 Ålesund
LO i Nordland, 8005 Bodø

EVALUERING AV STRUKTURILTAKENE I FISKEFLÅTEN STRUKTUR - UTVALGETS INNSTILLING

Nordland Fylkes Fiskarlag avholdt årsmøte i dagene 28. – 29. sept. 2006 og det ble fattet følgende vedtak i ovennevnte sak:

”1.

Årsmøtet tar innledningen til leder i Strukturutvalget, Trygve Myrvang til orientering.

2.

Årsmøtet vil innledningsvis sterkt beklage at sittende Regjering uten forvarsel besluttet å midlertidig stanse en pågående struktureringsprosess. De muligheter som lå innenfor de ulike ordningene hadde næringen lagt vekt på å benytte nettopp for å imøtekomme både myndighetenes og samfunnets krav til at fangstkapasiteten i den norske fiskeflåten skal tilpasses ressursgrunnlaget. Samtidig har det selvsagt vært et ønske at det skal være mulig å drive de enkelte fiskefartøy på en bedriftsøkonomisk lønnsom måte.

Da strukturpausen ble innført i oktober 2005 var det samtidig uttalt fra fiskeriministeren at ingen skulle tape på pausen. Riktignok ble det etter press fra næringen innført overgangsordninger, men disse var ikke gode nok til at alle kom økonomisk skadesløs ut av allerede igangsatte prosjekter.

3.

Samtidig som strukturpausen ble innført besluttet Regjeringen å nedsette et bredt sammensatt utvalg som skulle evaluere og gå gjennom strukturtiltakene og fremme forslag på eventuelt og hvordan disse skulle videreføres. Årsmøtet konstaterer at rapporten er avlevert og at det som forventet er til dels meget sprikende forslag som er presentert.

Etter årsmøtets mening har utvalget levert en rapport som i den beskrivende og analytiske delen er god, mens når man kommer på forslag til tiltak er rapporten som sagt svært sprikende og er som sådan et lite brukbart middel for regjeringen i forhold til å stake ut den videre kursen for å videreutvikle fiskeflåten og fiskerinæringen for øvrig.

4.

Årsmøtet vil i det følgende kommentere de vesentligste forslagene i NOU 2006: 16 om Strukturvirkemidler i fiskeflåten.

5.

Årsmøtet mener at utvalget har hatt en vanskelig oppgave i forhold til mandatet som en finner lite konsistent. Etter årsmøtets mening er det f. eks vanskelig å legge til rette for en fiskeflåte som bidrar til aktivitet og sysselsetting langs kysten samtidig som strukturpolitikken skal bidra til en fiskeflåte som er tilpasset ressursgrunnlaget.

Til tross for foranstående har utvalget kommet opp med en del forslag som, dersom de blir sett i sammenheng kan være med på å løfte fiskeflåten frem til å bli gode, trygge, lønnsomme og attraktive arbeidsplasser for norske fiskere.

6.

Årsmøtet mener at gjeldende bestemmelser i deltakerloven langt på vei dekker behovet for at det er aktive fiskere som skal eie og drifte fiskefartøy. Årsmøtet mener at dersom aktive fiskere skal eie minst 2/3 av fartøyet vil dette forhindre nødvendig fornying av fiskeflåten. Dagens bestemmelser gir aktive fiskere styringen med fartøyet samtidig som det er mulig å få med investorer på inntil 49% av eierskapet.

Å forhindre investorer i å være med på inntil 49% eierandel mener årsmøtet vil bidra til å sterkt redusere tilgangen til risikovillig kapital og er dermed uenig med flertallets forslag på dette punktet.

7.

Årsmøtet viser til at Nordland Fylkes Fiskarlags årsmøte i 2005 vedtok at også fartøy mellom 10 – 15 meter skal kunne delta i en strukturvoteordning. Det samme vedtok Landsmøtet i Norges Fiskarlag i fjor høst.

Med bakgrunn i foranstående samt de vurderinger som Strukturutvalget har gjort går årsmøtet inn for at strukturvoteordningen videreføres og at denne skal gjelde fartøy ned til 10 meter. Årsmøtet er dermed uenig med et bredt flertall i utvalget som går inn for at strukturvoteordningen bare skal tillates for fartøy over 11 meter.

Selv om man ikke skal ta høyde for å imøtekomme personer som har spekulert i hvordan fremtidige ordninger blir, mener årsmøtet at det er så mange som har tilpasset seg en slik

situasjon, både etter vedtak i Nordland Fylkes Fiskarlag og i Norges Fiskarlag at Regjeringen ikke kan gjøre annet enn å sette grensen ved 10 meter.

Årsmøtet går inn for at det må være et mest mulig fritt fiske for fartøygruppen under 10 meter fra årets begynnelse.

8.

Årsmøtet er enig i at øvre lengdegrense for fartøy i gruppe II torsk ikke bør overstige 15 meter. Ordningen må ikke gis tilbakevirkende kraft. Fartøy over 15 meter som har vært benyttet i gruppe II torsk før 19. august 2006 (dato for fremleggelse av Strukturmeldingen) må likevel gis anledning til å fortsette dette fisket. Dersom et slikt fartøy blir utskiftet bør erstatningsfartøyet være under 15 meter.

9.

Årsmøtet er enig i at det må settes grenser for størrelse på fangstrettigheter for enkeltaktører. Utvalget foreslår maksimum 10 % av gruppekvoten i de enkelte fiskerier. Dette er årsmøtet enig i under forutsetning av at man med gruppekvote mener den samlede kvoten for flåten under 28 meter og den samlede flåten over 28 meter i hver av fiskeriene pelagisk fiske og torskefiske.

10.

Årsmøtet er enig i utvalgets forslag om at driftsordningen bør avvikles.

11.

Årsmøtet viser til utvalgets forslag om samdrift mellom to tilnærmet like enmannsfartøy under 11 meter. Årsmøtet er enig i forslaget og mener at det må etableres et regelverk som innebærer at det gjennomføres en driftsordning for nevnte fartøygruppe omtrent på samme måte som denne har fungert frem til nå.

12.

Dersom grensen for en ny strukturkvoteordning settes til 11 meter er årsmøtet enig i at man bør gjennomføre en kondemneringsordning for fartøygruppen mellom 10 – 11 meter. Dersom det blir strukturkvoteordning ned til 10 meter mener årsmøtet at kondemneringsordningen i sin helhet bør avvikles.

13.

Årsmøtet er enig i at det bør innføres et regelverk som sikrer større grad av samsvar mellom fartøyets faktiske lengde og hjemmelslengde. Fiskeri- og kystdepartementet anmodes om å nedsette en arbeidsgruppe som får i mandat å utrede problemstillingen og fremme forslag på hvordan man kan ordne opp i dette.

14.

Som nevnt foran går årsmøtet inn for at strukturkvoteordningen gjennomføres for kystflåten mellom 10 – 28 meter og vil uttrykke sterk kritikk mot de av Strukturutvalgets medlemmer som har gått imot en videre strukturering av kystflåten i sin helhet. Disse medlemmene i utvalget har ikke forstått at det er behov for å ha en kystflåte som skal drive lønnsomt og som blant annet arbeidsmiljømessig og lønnsmessig må kjempe om arbeidskraften i et stadig mer opphetet arbeidsmarked. I denne forbindelse vises det til at Hurtigruten nå vil nyte godt av en nettolønnsordning mens offshore har hatt denne ordningen i mange år.

Forannevnte representerer en så skjev konkurranse at fiskeflåten mer enn noen gang må kunne tilby en avlønning som matcher konkurrerende næringer.

15.

Fiskerinæringen har over en årrekke etterlyst forutsigbarhet. Når Bondevik – 2 – regjeringen innførte strukturordninger og fiskeflåten benyttet seg av disse var det i svært sterk tro om at kvoter som ble ervervet og betalt dyrt for skulle være evigvarende. Årsmøtet vil påpeke at disse kvotene var ment å skulle gi det enkelte fartøy et driftsgrunnlag som var lønnsomt; jfr. det som er sagt under foregående punkt.

Når nå et flertall i utvalget foreslår at strukturkvoter skal være tidsavgrenset til 15 år, og at dette skal gis tilbakevirkende kraft føles det uvirkelig. Båteiere har tross alt investert sine penger i prosjekt som var ment å ha en lengre tidshorisont enn bare 15 år. Det samme har bankene gjort. Forslaget skyter langt over mål og dersom dette blir vedtatt er det årsmøtets tro på at dette vil utløse erstatningskrav mot Staten samlet i 100 – millionersklassen.

Med bakgrunn i foranstående vil årsmøtet presisere at en går sterkt imot en tidsavgrensning av allerede inngåtte strukturkvoteavtaler. For å få like konkurransevilkår må også nye strukturkvoteavtaler gjelde uten noen form for tidsavgrensning.

Årsmøtet viser til at da den forrige regjeringen iverksatte strukturordningene var det meningen at disse skulle evalueres denne høsten. Imidlertid ble evalueringen foretatt nesten ett år tidligere. Årsmøtet mener at man nå, gjennom Strukturutvalgets innstilling allerede har evaluert ordningene. Årsmøtet aksepterer derfor ikke noen ny evaluering allerede om et par år slik utvalget legger opp til. De ordninger som nå skal bli vedtatt i kjølvannet av strukturutvalget må bli gjort gjeldende for lang tid fremover slik at man oppnår forutsigbarhet for næringen.

16.

Årsmøtet registrerer utvalgets forslag om begrensninger på antall kvoter pr fartøy og at dette er lavere enn i forhold til det regelverket som har vært gjeldende frem til nå.

Ut fra de erfaringer som flåten har høstet så langt mener årsmøtet at dagens regelverk med hensyn til antall kvoter pr fartøy må gjelde for fartøy over 15 meter. Igjen har dette betydning for konkurransen fartøy i mellom bl. a i forhold til å kunne tilby avlønning fordi det vil være vanskelig å konkurrere om mannskap dersom betingelsene ikke er omtrent like.

Når det gjelder flåten under 15 meter som skal få ta del i en strukturkvoteordning er årsmøtet enig i utvalgets forslag om en ekstra hjemmelslengdekvote. Årsmøtet mener at gjeldende strukturkvoteordning for fartøygruppen 15 – 28 meter må videreføres. I dette ligger også at allerede inngåtte strukturkvotekjøp må videreføres.

17.

Årsmøtet er uenig i at det kan innføres en ressursrenteavgift selv for fartøy som opererer med såkalt superprofitt. Årsmøtet mener at fiskerne og fiskerinæringen ved å bringe råstoff på land har en stor positiv virkning i forhold til å opprettholde bosetting og sysselsetting. Ved å satse egne midler og ressurser for øvrig, yter fiskerinæringen derfor et betydelig bidrag til fellesskapet. Det kan også vises til at som følge av strukturkvoteordningen har kystfartøy ved avkorting av sine kjøpte kvoter bidratt til at også den øvrige flåten i gruppen har fått styrket sitt driftsgrunnlag.

18.

Årsmøtet konstaterer at effekten av de ulike tiltak for fiskeindustrien i liten grad er vurdert. Dette er beklagelig all den tid et vesentlig grunnlag for driften av fiskefartøyene og spesielt de minste er at man har en oppegående fiskeindustri. Det er vanskelig for årsmøtet å bedømme effekten av de enkelte forslagene på fiskeindustriens rammebetingelser. Årsmøtet forutsetter derfor at dette blir nøye vurdert av Regjeringen før det blir fattet endelig beslutning i kjølvannet av den høringsrunden NOU 2006: 16 nå er ute på. For at vi skal kunne ha en oppegående fiskerinæring i Norge må det også tas hensyn til fiskeindustriens interesser og behov samtidig som man sørger for at også denne delen av næringen kan drive med overskudd.”

Med hilsen
NORDLAND FYLKES FISKARLAG

Steinar Jonassen